

Szabadszállási ÁMK József Attila Községi Ház, Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény

Gyűjtőköri Szabályzat

I. Általános rész

1. A könyvtár típusa:

Tulajdonjog és hozzáférés szerinti felosztás alapján nyilvános közkönyvtár.

2. A könyvtár alapvető feladatai:

Alapvető feladatait a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló, többször módosított 1997. évi CXL. Törvény, Szabadszállás Város Képviselő-testületi határozatával jóváhagyott Alapító Okirata, Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg.

A fenti dokumentumok szerint a könyvtár alapfeladatai a következők:

- a) a fenntartó által kiadott alapító okiratban és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott fő céljait küldetésnyilatkozatban közzé teszi,
- b) gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja,
- c) tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól, biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését,
- d) részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében,
- e) biztosítja az elektronikus könyvtári dokumentumok elérhetőségét,
- f) a könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában,
- g) segíti az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkerés lehetőségét,
- h) kulturális, közösségi, közművelődési rendezvényeket és egyéb programokat szervez,
- i) tudás-, információ- és kultúraközvetítő tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához, az ország versenyképességének növeléséhez.

II. A Gyűjtőköri szabályzat célja

A Gyűjtőköri szabályzat célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a Könyvtár gyűjteményét szervezi. A gyűjteményszervezés magába foglalja az állomány gyarapítását és a tervszerű apasztását is, a két tevékenység együtt alkotja az állományalakítás folyamatát, ami valamennyi könyvtári szolgáltatás alapja.

Elveit az ellátandó feladatok és a konkrét használói igények határozzák meg.

Kiemelt feladatként gyűjti, őrzi, feldolgozza és rendelkezésre bocsátja a városra vonatkozó szakirodalmat.

III. A könyvtár gyűjtőköre

A gyűjtőkörbe csak könyvtári használatra alkalmas formában megjelent dokumentumok tartoznak. Egyéni használatra kiadott művek (pl. munkafüzetek, „babakönyvek” stb.) nem tartoznak a könyvtár gyűjtőkörébe. Egy adott mű többféle hordozón is beszerezhető.

1. Formai szempontok alapján (dokumentumtípusok)

1.1. Papíralapú dokumentumok: könyv, időszaki kiadvány.

1.2. Nem papíralapú dokumentumok: hanglemezek, CD, DVD, CD-ROM, hangos könyv

2. Nyelvi szempontok alapján

Erősen válogatva: idegen nyelvű dokumentumok, elsősorban német, angol nyelven.

3. Megjelenési idő alapján

Erősen válogatva: napjainkban, illetve az előző 20 év során megjelent dokumentumok.

4. Tartalmi szempontok alapján

4.1. Szépirodalom

A szépirodalmi művek a tartalmas kikapcsolódás, élményszerzés, szórakozás mellett az általános, középiskolai és felsőoktatási tanulást, ismeretszerzést is szolgálják.

A gyűjtőkörbe a magyar és a világirodalom klasszikusai, mérvadó mai alkotók művei, új stílusokat, formákat képviselő alkotások, bestsellerek, lektűrök, népköltészeti alkotások tartoznak.

Kötelező olvasmányok: a helyi általános és középiskola által kijelölt művek.

Kizárva: nyelvileg igénytelen, pornográf, durván brutális, szadista, erősen „kísérleti” jellegű, erősen szélsőséges nézeteket tükröző mű

4.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom

Az ismeretterjesztő és szakirodalom célja a tájékozódás, az „élethosszig tartó tanulás”, a korszerű ismeretek, információk megszerzésének segítése, a szabadidő eltöltéséhez, kikapcsolódáshoz kapcsolódó irodalom (utazás, hobbi stb.) biztosítása.

A tanulást segítő irodalom a középiskolás és a felsőfokú képzésben résztvevők igényeit szolgálja, illetve ezekhez a tudásszintekhez igazodik.

Kizárva: erősen hipotetikus művek, erősen szélsőséges nézeteket tükröző mű.

4.3. Sajtótermékek

Napilapok, hetilapok, folyóiratok, különszámok: a magyarországi, magyar nyelvű kínálatból a korszerű ismeretszerzést biztosító, a kikapcsolódáshoz, hobbihoz, az általános, a közép- és a felsőoktatáshoz, a város és a vonzáskörzet életéhez köthető sajtótermékek. (Zömében a Nemzeti Kulturális Alap ajándékaira alapozva.)

Kizárva: nyelvileg igénytelen, erősen szélsőséges nézeteket tükröző kiadvány

5. Az ETO szerinti felosztás alapján

- 0** Általános művek területén az alap és általános lexikonok, enciklopédiák. Bibliográfiák, évkönyvek válogatva.
- 1** Filozófia, pszichológia, logika, etika, esztétika egyetemes és átfogó művei.
- 2** Vallás területén az egyetemes művelődés szempontjából fontos keresztény és nem keresztény egyházakat bemutató átfogó művek.
- 3** Társadalomtudomány: átfogó jellegű, összegző munkák, statisztikák. A közgazdaság, a jog területén elsősorban az összegző, a gyakorlati szempontból fontos művek. Nevelés, oktatás területén a pedagógusok munkájához szükséges valamint a szülők számára készült kiadványok. Néprajzi műveknél a magyarság szellemi és tárgyi értékei, a tájegységünkre vonatkozó munkák.
- 5** Természettudományok minden ágában (környezetvédelem, matematika, csillagászat, fizika, kémia, földtudományok) a korszerű ismereteket nyújtó, átfogó, népszerű ismeretközlő munkák.
- 6** Alkalmazott tudományok területén (orvostudomány, technika, mezőgazdaság, háztartás, szervezés, nyomdászat, közlekedés, vegyipar, élelmiszeripar, könnyűipar, barkácsolás, építőipar) az általánosan érdeklődésre számot tartó, keresett, ismeretterjesztő munkák.
- 7** Művészetek területén minden művészeti ágban, minden korszakban az összefoglaló, általános ismereteket nyújtó művek. Sport területén egy-egy sportág általános összefoglalása.
- 8** Nyelv és irodalom területén a népszerű összegzések, nyelvhelyességre, helyesírásra vonatkozó munkák, életrajzok, irodalomkritikák, irodalomtörténet, a kortárs írónemzedék nagyjait bemutató elemzések.
- 9** Földrajzi művekből (régészet, honismeret, útleírások) egy-egy kontinensre, régióra, országra vonatkozó leírások, átfogó kalauzok. Az útikönyvek közül a lakosság érdeklődésének megfelelő tájékoztató kiadványok. Történelmi témában a magyar történelem alapvető feldolgozása válogatva. Válogatva az egyetemes történelem feldolgozásai.

6. Példányszámok alapján

Példányszámok kialakítása aktuálisan a már meglévő állomány, egy-egy mű kiadásai és a várható kereslet függvényében történik.

Könyvtári szinten az alábbi keretszámok a mérvadóak egy kiadásból:

- Szépirodalom 1-2
- Kötelező irodalom 1-15
- Ismeretterjesztő és szakirodalom 1-15
- Helytörténeti irodalom 1-2
- Időszaki kiadványok 1
- Nem nyomtatott, nem papír alapú kiadványok 1-2

7. Megőrzési kötelezettség szerint

Végleg: helytörténeti állomány.

Adott év: napilapok, hetilapok, folyóiratok.

IV. Tájékozódás és beszerzés forrásai

Beszerzés történhet vásárlással, ajándékozással.

Dokumentumrendeléskor a könyvtár elsődleges tájékozódási forrása a terjesztői-kiadói reklámok, olvasói igények.

V. Állományrészek, raktározás

A gyűjteményszervezés során a Könyvtárnak döntenie kell arról, hogy a beszerzett dokumentum melyik részlegébe, illetve állományába kerüljenek. Meg kell határozni, hogy:

- felnőtt részleg kézi könyvtárába,
- felnőtt részleg kölcsönzői állományába,
- gyermek részleg kézi könyvtárába,
- gyermek részleg kölcsönzői állományába,
- helyismereti gyűjteménybe kerül a dokumentum.

Raktárba kell elhelyezni azokat a dokumentumokat, melyeket tartósan nem igényelnek az olvasók.

VI. Állományapasztás

Kényszerű kiiktatás: dokumentum megrongálódása, elvesztése, hiány

Tervszerű állományapasztás:

- tartalmi elavulás miatt
- használati igény teljes hiánya
- duplumok nagy száma
- gyűjtőköri módosulás

A fizikailag elhasználódott, de értékes és keresett dokumentumokat lehetőség szerint úgy kell kivonni az állományból, hogy gondoskodni kell a pótlásáról, mielőtt a selejtezés megtörténik.

Az elhasználódott és tartalmilag elavult dokumentumokat a Könyvtár az érvényes jogszabályok betartásával leselejtezi. A selejtezett dokumentumokat továbbadja ipari felhasználásra, illetve felajánlja más Könyvtáraknak és az olvasóknak.

Szabadszállás, 2014.03.13.

Bugyi Andrásné
ÁMK igazgató